

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 27-28 (1992)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 27-28 (1992)

Ο Οδηγισμός στην Πρέβεζα

Ερρικέτη Γερολύμου-Ζηκίδου

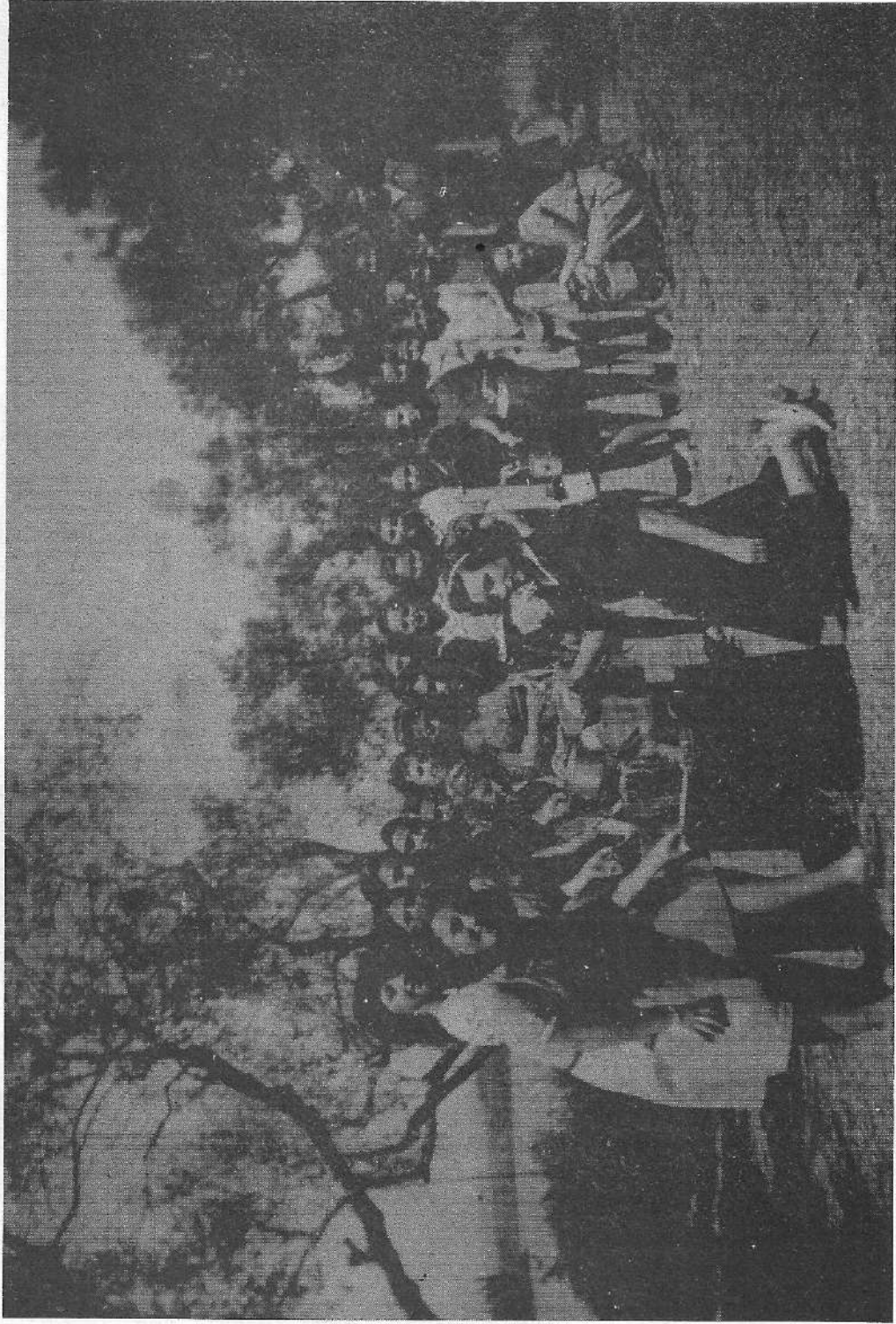
Copyright © 2022, Ερρικέτη Γερολύμου-Ζηκίδου

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Γερολύμου-Ζηκίδου Ε. (1992). Ο Οδηγισμός στην Πρέβεζα. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (27-28), 135–141. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/prevchr/article/view/29989>

Αύγουστος 1943: Από την πρώτη εκδρομή της 1ης Ομάδας Οδηγών Πρεβέζης

Ο ΟΔΗΓΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΕΒΕΖΑ

Ερρικέτης Γερολύμου-Ζηκίδου

Ο Οδηγισμός είναι μια παγκόσμια κίνηση νεότητας με εκατομμύρια μέλη σ' όλο τον κόσμο. Μια κίνηση που δίνει την ευκαιρία στα νέα κορίτσια να ολοκληρωθούν σαν άτομα και σαν μέλη της κοινωνίας, να ζήσουν μέσα σε αυτοδιοικούμενες ομάδες και ν' αξιοποιήσουν τον ελεύθερο χρόνο τους δημιουργικά.

Η ιστορία του στην Πρέβεζα ξεκινά το 1945, μετά την απελευθέρωση. Προπολεμικά υπήρχε σε μεγάλες πόλεις μόνο αλλά διαλύθηκε από τη δικτατορία Μεταξά.

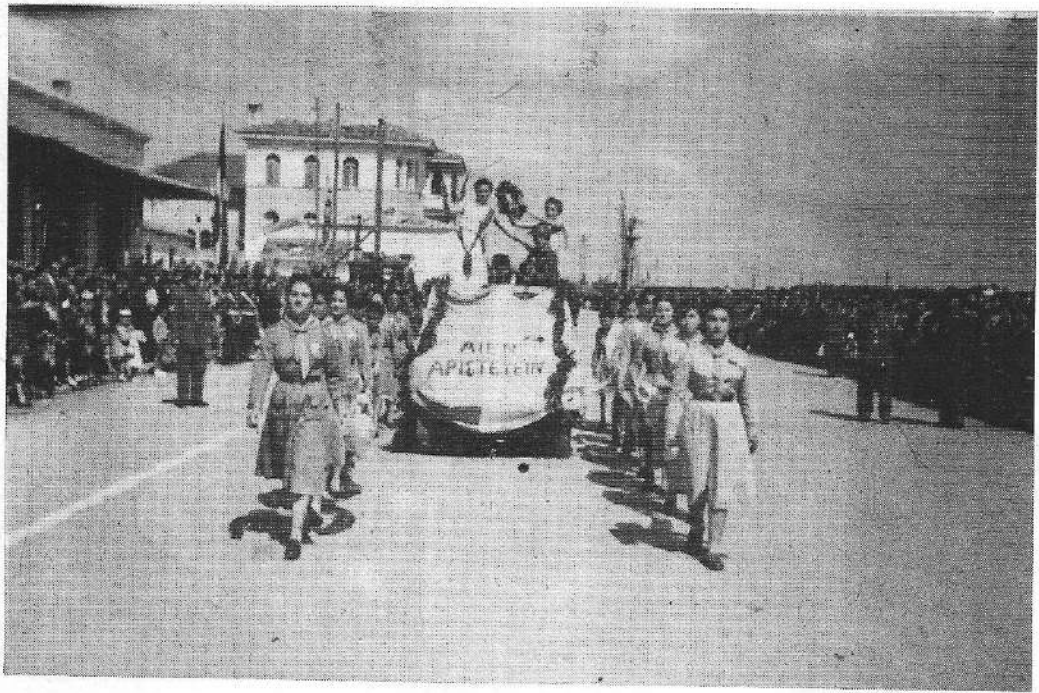
Ο αείμνηστος Στράτος Μπακογιώργος, καθηγητής Μαθηματικών στο Γυμνάσιό μας (πρόσκοπος παλιός ο ίδιος), με ένα κάλεσμά του μαζεύει γύρω του πλήθος νέα κορίτσια. Παιδιά όλες, έβγαιναν από τη δίνη του πολέμου και της κατοχής διψασμένα για ζωή. Στερημένα, φοβισμένα, βρίσκουν σ' αυτή την ομάδα τη χαρά, το τραγούδι, τη φιλία, το παιχνίδι.

Πρώτη Τοπική Έφορος του Τμήματος η αξέχαστή μας Μαρίκα Δόνου. Δραστήρια, αγαπτική, φιλική, κοντά μας πάντα και παντού.

Πρώτη Αρχηγός της Ομάδας η Μαρίνα Τσακαλώτου, κόρη του αείμνηστου Γυμνασιάρχη μας Ευκλείδη Τσακαλώτου, που μ' ενθουσιασμό μας μιλούσε για την ιδέα του Προσκοπισμού, που και ο ίδιος είχε ζήσει.

Καλοκαίρι του 1945, η πρώτη μας εκδρομή στη Μαργαρώνα: Σακκίδιο, καζάνι, караβάνες, περπάτημα (φυσικά!) και πολύ τραγούδι στο δρόμο. Στην πλαγιά πίσω απ' την εκκλησιά (τώρα εκεί βρίσκεται το ξενοδοχείο) και η πρώτη μας εμπειρία στη φύση, με τη μαγειρική, την υπευθυνότητα, τη συλλογική εργασία.

Η Ομάδα μεγαλώνει συνέχεια. Οι στολές μας γίνονται από τσουβάλια ζάχαρης του Στρατού, βαμμένα κακί! Εδώ κι εκεί, πάνω μας, φαίνονταν αριθμοί ή γράμματα, μα ποιός έδινε σημασία!

Από παρέλαση της 25ης Μαρτίου

Μετά την παρέλαση της 25ης Μαρτίου 1953

Η 28η Οκτωβρίου μας βρήκε όλες να καμαρώνουμε με τις στολές, τα γαλάζια μαντήλια και το χρυσό τριφύλλι. Η παρέλαση και η κατάθεση στεφανιών μας γεμίζει ρίγη από συγκίνηση. Νοιώθουμε το κάθε τι βαθειά μέσα μας! Είναι όλα τόσο νωπά!

Σε λίγο διάστημα αποκτούμε στέγη: Ένα στραπωτικό στέγαστρο (τωλ), τοποθετημένο σε κάποιο οικόπεδο κοντά στον Άγιο Νικόλαο, γίνεται το δεύτερο σπίτι μας. Με ελάχιστα μέσα, με πολύ κέφι και αρκετή δουλειά το στολίζουμε και το νοικοκυρεύουμε.

Οι δραστηριότητες εκείνης της εποχής πάρα πολλές και ποικίλες:

* Με τα έσοδα από την πρώτη μας θεατρική παράσταση στον κινηματογράφο ΑΚΤΑΙΟΝ αγοράζεται ακινολογικό μηχανήμα για το Νοσοκομείο (που τότε λειτουργούσε υποτυπώδως).

* Από τα κάλαντα γίνονται δέματα με τρόφιμα και άλλα είδη και μοιράζονται σε σπίτια απόρων. Νύχτα, κρυφά και ανώνυμα.

* Επισκέψεις σε στραπωτικά φυλάκια με δέματα και με πρόγραμμα ψυχαγωγίας.

Μα η πατρίδα μας υποφέρει και αιμορραγεί. Ζει και πάλι μέσα στη φρίκη του αλληλοσπαραγμού. Το στραπωτικό νοσοκομείο (ήταν δίπλα από τη σημερινή ΟΑΣΗ, στο σπίτι του γιατρού Τσαούσογλου) γεμίζει καθημερινά με τραυματίες. Το προσωπικό ελάχιστο, οι ανάγκες πολλές. Πρώτες κι εκεί οι οδηγοί να βρισκόμαστε στο πλευρό των τραυματιών για να κάνουμε ό,τι ήταν δυνατό με τις μικρές μας δυνάμεις και τις ελάχιστες γνώσεις μας.

Γι' αυτή μας την προσφορά γίνεται πρόταση από το Διοικητή του Α' Σώμα-

Μαργαρώνα 13-7-1952: Γενέθλια ομάδας Οδηγών

τος Στρατού στρατηγό Θρασύβουλο Τσακαλώτο να απονεμηθεί Μετάλλιο Εξαιρέτων Πράξεων σε αρκετές από τις Οδηγούς. Δεν αναφέρω τα ονόματα γιατί φοβούμαι ότι κάποια θα μου έχει διαφύγει. Τί σημασία έχει άλλωστε!

Αυτή την εποχή, μια τραγική μέρα δεν πρόκειται ποτέ να φύγει από τη μνήμη μας: Δυο στρατιωτικά φορτηγά (Τζέπμς) ξεκινούν με Προσκόπους και Οδηγούς να επισκεφθούν στρατιωτικό φυλάκιο στη γέφυρα του Ζήτα (ήταν στο δρόμο των Ιωαννίνων, λίγο πριν από το Εμίν-Αγά, τώρα δεν υπάρχει πια). Στην επιστροφή το απογευματάκι, το αυτοκίνητο με τους Προσκόπους σε μια στροφή ξεφεύγει από το δρόμο, αναποδογυρίζει και όλα τα παιδιά πνάζονται έξω. Σπυγμές τραγικές! Βγαίνουν και οι Οδηγοί, προσπαθούν να βοηθήσουν, μα πώς! Πανικός, κλάματα, απελπισία! Οι τραυματίες μεταφέρονται το βράδυ στο νοσοκομείο στην Πρέβεζα. Θρήνος στην πόλη. Απολογισμός του δυστυχήματος: Δυο παλγκάρια, ο Τέλης Βασώνης και ο Βαγγέλης Νάτσις είναι νεκροί. Ένας τρίτος, ο Βαγγέλης Κουτρούμπας, έχει χάσει το ένα του πόδι! Είναι μια τόσο θλιβερή σελίδα μέσα στις πολλές όμορφες σελίδες της οδηγικής μας ζωής.

Αλλά όπως γίνεται πάντα, ιδιαίτερα στους νέους, η ζωή συνεχίζεται και έρχονται καλύτερες μέρες για όλους.

Το Τοπικό μας Τμήμα είχε πάντα μια ξεχωριστή αγάπη για το θέατρο. Ίσως γιατί μας έλειπε τότε πολύ. Κάθε χρόνο ανεβάζαμε και μια θεατρική παράσταση, μπορώ να πω αξιώσεων.

Μια από τις παραστάσεις είχε εξαιρετική επιτυχία. Τα σκηνικά είχε φτιάξει ο Λεάνδρος Σπαρτιάτης, ναυτοπρόσκοπος. Στη μουσική μας συνόδευε ο μουσικός Λευτέρης Παγγές. Η παράσταση αυτή μεταφέρθηκε στα Γιάννενα, Φεβρουάριο μήνα, μέσα στην παγωνιά. Η

κριτική της (από την εφημερίδα «Ηπειρωτικός Αγών») είναι πιο κάτω:

ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
Ο ΠΡΟΣΚΟΠΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ἡ γενική ἀντιέκφρασις τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, τὰς ὁποίας ἔδωσαν εἰς τὴν πόλιν μας ἡ ὄμας Ὀδηγῶν τῆς Πρεβέζης, ὁπῆρξεν ἀρίστη. Ἀκόμη καὶ ὅσοι ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου πρὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς ἐκρηκολοῦθησαν τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ πατριωτικὴν αὐτὴν ἐκδήλωσιν ἐκφράζονται ἐνθουσιωδέστατα. Τὸ πρὸς περιεχόμενον καὶ ἡ ἐκτέλεσις ὁπῆρξαν μὴ σπανίᾳ ἀριστοτεχνικὴ δημιουργία, ἐξερχομένη τῶν ὀρίων τοῦ ἐρασιτεχνισμοῦ. Ὁφείλεται αὕτη εἰς ἐπίμονον προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν τῶν εὐγενικῶν νεανίσκων τῆς γειτονοῦς ἑμπνεομένων ἀπὸ ὀψηλὰ ἰδανικῶν, ἡ ὁποία τιμὰ ἐξαιρετικῶς τὸ Σῶμα τῶν Ἑλληνίδων Ὀδηγῶν. Ἡ Διοίκησις τοῦ Ὀδηγισμοῦ τῆς Πρεβέζης, ὡς ἐκ τούτου, δικαιούται τῶν ἑγκαρδίων συγχαρητηρίων τῆς Ἡπειρωτικῆς Κοινῶνας.

Άλλη μια θαυμάσια θεατρική παράσταση, ήταν το έργο που γράφτηκε από τον Σπύρο Δήμα για τη Βόρειο Ήπειρο. Μας συνόδεψε στο πάνο ο ίδιος, στα σημεία που χρειάστηκε μουσική υπόκρουση. Όλες δίνονταν για κάποιο σκοπό και η αίθουσα του ΑΚΤΑΙΟΝ ασφυκτιούσε.

Μια τρίτη μας παράσταση μεταφέρθηκε στην Άρτα. Την είχε παρακολουθήσει και ο τότε Μητροπολίτης Άρτας Σεραφείμ, ο σημερινός Αρχιεπίσκοπος της Εκκλησίας της Ελλάδας.

Άλλες δραστηριότητες του Τμήματος ήταν:

- * Μπαζάρ με χειροτεχνήματα δικά μας (τα αμπαζούρ είχαν γίνει ανάρπαστα)

- * Βάπτιση κοριτσιού στη Νέα Σινώπη, οικογένειας πολυτέκνου

- * Δενδροφυτεύσεις

- * Δημιουργία ανθόκηπου Βρυσούλας (δυστυχώς καταστράφηκε)

- * Οργάνωση Ομάδας Οδηγών στη Φιλιππιάδα

- * Οργάνωση Χοροεσπερίδων με διακόσμηση πάντοτε της αίθουσας από τις Οδηγούς και πάντα με πρωτότυπες ιδέες.

- Όσοι μια καινούργια τραγωδία πλήττει την πατρίδα μας: Οι σεισμοί στα Επάνησα!

Πρώτες και πάλι οι Οδηγοί στρωνόμαστε στη δουλειά: Στην Εκτία κάθε απόγευμα δουλεύουμε πυρετωδώς. Φπάχνουμε κουρελούδες, συγκεντρώνουμε ρουκισμό και είδη νοικοκυριού, ετοιμάζουμε όσο πιο πολλά δέματα μπορούμε και με τη βοήθεια της Μητρόπολης τα στέλνουμε στα νησιά μας.

Από τη θεατρική παράσταση στα Γιάννενα, το 1951

Φυσικά σε όλο αυτό το πρόγραμμα της δουλειάς, υπήρχε και χώρος για ψυχαγωγία: Οι εκδρομές μας θα μας μείνουν αξέχαστες.

Στοιβαγμένες πάντα στις καρότσες των φορτηγών του στρατού, να ξεφωνίζουμε και να χοροπηδούμε σε κάθε λακκούβα (οι δρόμοι κάθε άλλο παρά ασφαλτοστρωμένοι ήταν τότε). Τα μαλλιά μας κάτασπρα απ' τη σκόνη αλλά εμείς τρισευτυχισμένες να τραγουδάμε ασταμάτητα.

Επισκεφθήκαμε πολλές πόλεις και συναντήσαμε άλλες ομάδες:

Άρτα - Γιάννενα - Κέρκυρα - Ιθάκη - Ζάκυνθο.

Με λίγα μέσα, απλά και λιτά όσο γίνεται, περνούσαμε μέρες μοναδικές. Κοιμώμαστε σε σχολεία, μαγειρεύαμε στην αυλή σε καζάνι και στρώμα μας

ήταν μια κουβέρτα. Πού να βρούμε τότε υπνόσακκους...

Η μαγειρική μας (!) ήταν πάντα αφορμή για πειράγματα και υλικό για ανέκδοτα. Όμως η ζεστασιά της ψυχής, η αδελφοσύνη, η φιλία, αποτέλεσαν κεφάλαια πολύτιμα για όλη μας τη ζωή. Παντού μας περίμεναν φίλες. Παντού πρόσωπα γελαστά και πρόθυμα. Και το τραγούδι μας ανέβαινε ψηλά, σκόρπιζε στον αέρα, φέρνοντας το μήνυμά της Οδηγικής Ιδέας σε κάθε γωνιά της Γης, σε παιδιά άσπρα-μαύρα-κίτρινα.

«... Και σ' όλο τον κόσμο
μας σκέπονται φίλοι
Ω! Γεια Χαρά ...»

Και η σκυτάλη δόθηκε κάποτε σε καινούργιες γενιές που θα έχουν να μιλήσουν για τις δικές τους εμπειρίες και το δικό τους έργο.

Κέρκυρα, καλοκαίρι 1950

Επίσκεψη στρατιωτικής μονάδας στη Φιλιπιάδα
με την Τοπική Έφορο κ. Μαρίκα Δόνου